

VM - valtiovarainministeriö

Lausuntopyyntö VM055:00/2014, VM1237/03.01.00

FK kannattaa kansallista tulorekisteriä

- FK:n näkemyksen mukaan tulorekisteri tulee tuomaan hyötyjä laajasti koko yhteiskunnalle
- FK katsoo, että tulorekisteri tuo tehokkuutta erityisesti erilaisten etuuspäätösten käsittelyyn
- Tulorekisteriä tulee jatkossa kehittää siten, että sen käyttö olisi mahdollista myös pankeille mm. asiakkaan valtuutuksen perusteella ja pankkeja velvoittavan lainsäädännön nojalla

Tulotietojärjestelmän (tulorekisterin) tarkoituksena on keskittää tulotietojen kerääminen ja hyödyntäminen yhden rekisterin alaisuuteen. Hallituksen esitysluonnoksen mukaan tavoitteena on yritysten ja muiden suoritusmaksajien hallinnollisen taakan keventäminen. Tietojen ilmoittaminen yhteen paikkaan kaikkien tiedon käyttäjien käyttöön vähentää erilaisia tietopyyntöjä ja päällekkäistä sekä eriaikaista tietojen ilmoittamista. FK kannattaa näitä esityksen tavoitteita.

1 Tulorekisterin tietosisältö

Tulorekisterin pakollinen tietosisältö on määritelty luonnoksessa siitä lähtökohdasta, että vuosi-ilmoitustiedot neljän keskeisen tahon (Verohallinto, eläkelaitokset, tapaturmavakuutusyhtiöt ja työttömyysvakuutusrahasto) kannalta voidaan korvata. Tämä on hyväksyttävä lähtökohta.

Luonnoksesta ei kuitenkaan vielä saa täysin selvää kuvaa siitä, mitä kaikkea tietoa tulorekisteriin on tarkoitus ilmoittaa. Toisaalta keskitytään lakisääteisiin etuuksiin, toisaalta tarkoituksena on ilmoittaa kaikki veronlaiset etuudet eli myös vapaaehtoisista vakuutuksista maksetut korvaukset.

Pakollisena rekisteriin ilmoitettavat tiedot tulee rajata pääosin veronalaisiin tuloihin ja etuuksiin. Tällöin vakuutuskorvauksista ei tulorekisteriin tulisi tallennettavaksi kaikkia erilaisia kulukorvauksia, kuten sairaanhoidon kustannuksia tai omaisuusvahingosta maksettavia korvauksia. Tietojen rajaaminen välttämättömiin tietoihin on myös tulorekisterin käytettävyyden ja vakuutuksenantajien hallinnollisen taakan kannalta perusteltua. Tällaiset korvaukset eivät myöskään vaikuta muiden etuuden maksajien suorituksiin.

Luonnoksen 7 §:n 8 momenttia koskevissa perusteluissa viitataan vastoin edellä mainittua vakuutusyhtiöiden maksamiin verovapaisiin korvauksiin. Hankkeen lainsäädäntötyöryhmässä ei käsitelty kyseistä tekstiä eikä käsityksemme mukaan näitä 8 momentin tarkoittamia pakollisena talletettavia tietoja ole hankkeessa linjattu

missään vaiheessa. Jos tulorekisteriin todella on tarkoitus tallentaa myös verovapaita korvauksia, tulisi perusteluja korjata tältä osin mm. seuraavasti:

”Samoin tulorekisteriin talletettaisiin muun muassa sellaisia vahinkovakuutusyhtiöiden maksamia vakiintuneita verovapaita korvauksia, kuten hoitotuki, vaatelisä ja pysyvän haitan korvaus.”

Jatkotyössä tuleekin arvioida tarkkaan vielä tietojen toimittamisvelvollisuus rekisteriin. Rekisteriin säännönmukaisesti toimitettavien tietojen ei välttämättä tule olla samoja, joiden antamisesta on muussa lainsäädännössä säädetty tiedonanto- ja ilmoittamisvelvollisuus. Joitain harvoin käytettyjä etuustietoja voi olla perusteltua jättää edelleen erillispyyntöjen varaan.

Luonnoksessa todetaan myös, että jos vapaaehtoiseen eläkevakuutukseen perustuva suoritus tulisi tuloverolain 34 b §:n nojalla verottaa korotettuna, korotettava suoritus talletettaisiin tulorekisteriin erikseen muista suorituksista. Tällainen edellytys toisi henkivakuutusyhtiöille täysin uudenlaisen lisäyksen ilmoitettaviin tietokenttiin, jonka johdosta katsomme, että kyseistä suoritusta ei tulisi edellyttää erikseen tulorekisteriin tallettavaksi. Tällainen suoritus tulisi voida ilmoittaa samalla tavalla kuin nykyään eli samassa yhteydessä muun ennakonpidätyksen alaisen suorituksen kanssa.

Pakollisten tietojen lisäksi tulorekisteriin on tarkoitus ilmoittaa joukko vapaaehtoisia tietoja, joiden avulla voidaan myös tehdä etuuspäätöksiä. Myös näiden vapaaehtoisten tietojen merkitys on tällä hetkellä avoin, koska rekisterin tietosisällön määrittelytyön rinnalla tarkistetaan sosiaalivakuutuslainsäädännön säännöksiä. Lakimuutosten tavoitteena on yksinkertaistaa etuuspäätöksiin tarvittavaa tietoa niin, että useimmissa tapauksissa voitaisiin etuuspäätökset tehdä rekisteriin tulevien pakollisten tietojen avulla. Lisäksi pakollisista tiedoista voitaisiin poistaa esim. poissaoloja koskevat tiedot, jos lainsäädäntöä tältä osin muutetaan. FK kannattaa etuuksien määräytymisperusteiden yksinkertaistamista ja yhdenmukaistamista.

2 Tiedon saaminen valtuutuksen perusteella

Tulorekisterin tavoitteena on myös helpottaa kansalaisen asiointia eri viranomaisissa ja julkista tehtävää hoitavissa tahoissa sekä parantaa kansalaisen mahdollisuuksia ajantasaisesti tarkistaa omia tietojaan. Suorituksen saaja voisi myös valtuuttaa muun tahon käyttämään omia tulorekisteriin talletettuja tietoja. Valtuutus voisi tapahtua kansalliseen palveluväylään kuuluvan asiointivaltuuspalvelun kautta.

FK kannattaa tulorekisterin kehittämistä siten, että valtuustoimi on mahdollinen valtakirjan kautta. Vapaaehtoisessa vakuutustoiminnassa ja pankkien luoton myöntämisessä tämä olisi tärkeää ja helpottaisi asiointia, kun kansalaisen ei tarvitsisi itse toimittaa tulotietojaan suorituksen maksajalle.

Pankeilla on lisäksi esim. rahanpesulainsäädännöstä johtuvia velvoitteita seurata ja ylläpitää tietoja asiakkaiden säännöllisistä tuloista. Pidemmällä aikavälillä myös pankkien oikeus käyttää suoraan tulorekisteriä niitä velvoittavaan lainsäädäntöön perustuvien selvitysvelvollisuuksien johdosta olisi yhteiskunnan kokonaisedun kannalta perusteltua.

3 Muut huomiot

Lainsäädäntötyön tiukan aikataulun johdosta ei luonnoksessa ole käsitelty tietosuoja sääntelyn vaikutuksia rekisterin käyttöön. Tätä tulisi vielä jatkovalmistelussa arvioida etenkin 2018 voimaan tulevan tietosuoja-asetuksen näkökulmasta. Arviointi liittyy myös siihen, että tietojen käyttäjät saavat tarvitsemiaan tietoja suoraan tulotietojärjestelmästä annetun lain perusteella. Samalla todetaan, että tietojen välittäminen toteutetaan käytännössä sopimuksella. Hallituksen esityksen perusteluja tulisi selventää siten, että niissä kuvattaisiin miltä osin tiedot saataisiin lain nojalla ja miltä osin kyse on sopimuksen perusteella määriteltävistä asioista.

FK pitää tärkeänä lain 16 §:n mukaisen yhteistyöryhmän perustamista ja ehdottaa, että FK voisi nimetä yhteistyöryhmään yhden jäsenen.

FK viittaa lopuksi Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen lausuntoihin ja yhtyy niissä esitettyihin huomioihin.

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Lea Mäntyniemi